

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/42/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1516202603
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:1516202603.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dagmar Podhorcovej a sudkýň JUDr. Ingrid Doležajovej a JUDr. Marty Polyákovej, v právnej veci žalobcu: Poľnohospodárska Pôda s.r.o., so sídlom Bratislava, Žehrianska 3179/3, IČO: 44 138 369, zastúpeného: LawService, s.r.o., so sídlom Zvolen, Stráž 3/223, IČO: 36 861 723, proti žalovanej: C. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom U., D. XX/XX, zastúpenej: BIZOŇ & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Bratislava, Hviezdoslavovo nám. 25, IČO: 36 833 533, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra z 31. júla 2018, č. k. 18C/112/2016-181, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa voči žalovanému domáhal určenia, že je výlučným vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. úz. M., obec M., okres U., zapísaných Okresným úradom U., katastrálny odbor na LV č. XXXX, parcely registra "C" evidované na mape určeného operátu, ako parc. č. XXXX - orná pôda o výmere XXXX m² (ďalej len „predmetné nehnuteľnosti“, „nehnuteľnosti“). O trovách konania rozhodol tak, že žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že dňa 29. 06. 2015 uzavrel so žalovanou kúpnu zmluvu, dňa 02. 07. 2015 bol podaný návrh na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a žalovaná ako predávajúca od kúpnej zmluvy bezdôvodne odstúpila, pričom od zmluvy odstúpiť nemohla.

2. Rozhodnutie právne oprel o ust. § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), § 48 ods. 1, § 123, § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), § 6 ods. 6 zák. č. 258/2015 o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že dňa 29. 06. 2015 bola medzi žalobcom ako kupujúcim a žalovanou ako predávajúcou uzatvorená kúpna zmluva, predmetom ktorej bol prevod predmetných nehnuteľností. Návrh na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam bol Okresnému úradu U., katastrálnemu odboru, doručený dňa 02. 07. 2015. Žalovaná od kúpnej zmluvy odstúpila. Ďalej mal preukázané, že spoločnosť MH Invest s.r.o. je zapísaná ako vlastník parc. č. XXXX/X - ostatné plochy o výmere XXXX m² (LV č. XXXX). Na základe kúpnej zmluvy č. XXXXXXXX medzi MH Invest s.r.o., ako predávajúcim a spoločnosťou MH Invest II, s.r.o., ako kupujúcim, zverejnenej v Centrálnom registri zmlúv, bola ako spoluvlastník pozemku (už rozdeleného na pozemok registra "C" parc. č. XXXX/X - ostatné plochy o výmere XXXX m² a pozemok registra "C" parc. č. XXXX/X - ostatné plochy o výmere XXX m²) zapísaná do katastra nehnuteľností spoločnosť MH Invest II, s.r.o. Právoplatnosťou rozhodnutia Okresného úradu U., odbor výstavby a bytovej politiky č. OU-NR.O zo

dňa 18. 08. 2016 došlo okrem iného k vyvlastneniu pozemkov v prospech spoločnosti MH Invest s.r.o. Náhrada za vyvlastnenie, vrátane náhrady za vyvlastnenie pozemku, mala byť v zmysle rozhodnutia uložená do úschovy na Okresnom súde U.. Žalobca dňa 31. 10. 2017 doručil súdu prvej inštancie návrh na zmenu žaloby, ktorou sa domáhal určenia že žalobca bol podielovým spoluvlastníkom pozemkov registra "C" v katastrálnom území M., obec M., okres U. s parcelným číslom XXXX/X - ostatné plochy o výmere XXXX m², v podiele 1/2 a parcelným číslom XXXX/X - ostatné plochy o výmere XXX m² v podiele 1/2 ku dňu ich vyvlastnenia na základe rozhodnutia o vyvlastnení zo dňa 18. 08. 2016 Okresného úradu U., odbor výstavby a bytovej politiky, č. OU-NR-O v spojení s rozhodnutím Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, odbor štátnej stavebnej správy zo dňa 10. 10. 2016, č. XXXXX/XXXX/BXXX- SV/XXXXX/To. Návrh na zmenu žaloby odôvodnil tým, že má byť vyplatená náhrada za vyvlastnenie pozemku, do úvahy prichádzajú dva subjekty, a to žalobca alebo spoločnosť MH Invest II, s.r.o., Spoločnosť MH Invest s.r.o. ako i MH Invest II s.r.o. nadobudla pozemok v čase, keď bola v katastrí nehnuteľností zapísaná poznámka o tomto súdnom konaní, teda výrok právoplatného rozsudku v tomto konaní bude pre obe spoločnosti podľa § 228 ods. 2 CSP záväzný. Uznesením č. k. 18C/112/2016-142 zo dňa 24. 01. 2018 pripustil zmenu žaloby. Argumentoval, že predmetná žaloba je žalobou určovacou a žalobca sa jej môže domáhať len vtedy, ak je na tom naliehavý právny záujem, ktorý je daný vtedy, ak existuje aktuálny stav objektívnej neistoty medzi stranami sporu, ktorý nemožno iným právnym prostriedkom odstrániť a právne postavenie žalobcu je ohrozené. Zastal názor, že ani jedna z uvedených podmienok splnená nebola. Uviedol, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na podanej žalobe, nemá naliehavý právny záujem na určení, že bol vlastníkom nehnuteľností ku dňu ich vyvlastnenia a to z dôvodu, že nadobudnutie vlastníctva vyvlastnením je osobitný druh nadobudnutia vlastníctva, ktoré nie je odvodené od práv právneho predchodcu, jedná sa o originárne nadobudnutie vlastníckeho práva. Aktuálny evidovaný vlastníak nehnuteľností nebol právnym nástupcom žalovanej. Dodal, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na podaní žaloby ani z dôvodu uplatňovania si náhrady za vyvlastnenie, pretože žalovaná mala vyplatenú kúpnu cenu a úschova náhrady za vyvlastnenie sa týka vzťahu medzi spoločnosťami MH Invest, s.r.o. a MH Invest II, s.r.o. Vyzdvihol, že aj keby bol žalobca v konaní úspešný, neprineslo by to žiadnu zmenu v právnom postavení sporových strán, vzhľadom na to, že došlo k vyvlastneniu nehnuteľností. Dodal, že žalovaná nie je ani pasívne legitimovaná, pretože ani v čase vyvlastnenia nebola vlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti. S poukazom na tieto skutočnosti ako aj citované zákonné ustanovenia súd žalobu zamietol. Zamietnutie návrhov na doplnenie dokazovania zdôvodnil skutočnosťou, že tieto považoval za nadbytočné a navyše za neurčité a irelevantné.

3. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil ust. § 255 ods. 1 CSP a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, pretože vo veci mala plný úspech, pričom dôvody hodné osobitného zreteľa s poukazom na ustanovenie § 257 CSP nezistil u strán sporu a ani v okolnostiach veci. Dodal, že o výške trov konania rozhodne po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

4. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, odôvodniac ho nesprávnym procesným postupom súdu a porušením práva na spravodlivý proces. Namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Domáhal sa zrušenia napadnutého rozsudku a jeho vrátenia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odôvodnenie napadnutého rozsudku označil za nedostatočné a nepresvedčivé, nakoľko sa v ňom nenachádzali jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky relevantné právne a skutkové otázky, absentovalo v ňom vysporiadanie sa s jeho argumentmi. Rozhodnutie označil tiež za arbitrárne. Mal za to, že súd prvej inštancie len opísal skutkový stav uvedený sporovými stranami, právne normy, ktoré pokladal za relevantné a celé odôvodnenie obsahuje len všeobecné konštatovania bez posúdenia konkrétnych okolností prípadu. Nesprávny procesný postup vzhľadom na nedostatok odôvodnenia rozhodnutia. Namietal tiež nesprávne právne posúdenie otázky naliehavého právneho záujmu a zvýraznil, že z rozhodnutia o vyvlastnení č. OU-NR-OVBP2-2016/031897-32 zo dňa 18. 08. 2016 vyplýva, že zložiteľ nemohol splniť povinnosť uhradiť náhradu za vyvlastnené pozemky, pretože sú odôvodnené pochybnosti kto je veriteľom a to kvôli prebiehajúcim súdnym konaniam ohľadne nehnuteľností, medzi ktoré patria i sporné pozemky. Poukázal na ust. § 6 ods. 6, § 8 ods. 4 zák. č. 282/2015 Z. z. a § 359 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“). Zvýraznil, že v návrhu na zmenu žaloby špecifikoval, prečo nie je možné v konaní určiť vlastnícke právo s tým účinkom, aby bolo spätne zapísané do katastra nehnuteľností. Keďže je vyvlastnenie originárnym spôsobom nadobudnutia vlastníctva, nebolo možné dosiahnuť zmenu v zápise vlastníctva

v katastri nehnuteľností, avšak rozhodnutie súdu by mohlo vyriešiť spor o to, kto bol vlastníkom v čase vyvlastnenia a tým aj komu náhrada za vyvlastnenie patrí. Práve kvôli vyvlastneniu došlo k zmene žaloby. Finančné prostriedky z vyvlastnenia neboli vyplatené vyvlastnenému - MH Invest II., nakoľko prebiehali konania o určenie vlastníckeho práva vrátane tohto konania. Jedná sa o tzv. solučnú úschovu s účinkami splnenia dlhu. Pokiaľ by nedošlo k zloženiu finančných prostriedkov, mal by k dispozícii iný právny prostriedok, za daných skutkových okolností však nemá inú možnosť, než určovaciu žalobu. Vzhľadom na to, že finančné prostriedky neboli vyplatené z dôvodu, že nebolo zrejmé, kto je vlastníkom (nakoľko prebiehali súdne konania), nemohol obstáť záver, že na požadovanom určení nemá naliehavý právny záujem. V návrhu na zmenu žaloby uviedol, že v čase podania žaloby bol na LV zapísaný ako vlastník žalovaný a to napriek tomu, že pozemok predal žalobcovi kúpnu zmluvou č. XXXX/X/XXXX. zo dňa 29. 06. 2015. Následne došlo k prevodu pozemku zo žalovaného v I. rade na žalovaného v II. rade. Medzi žalovaným v II. rade došlo k prevodu pozemku, ktorý bol následne vyvlastnený v prospech MH Invest s.r.o. Rozhodnutie o vyvlastnení bolo napadnuté správnu žalobou, o. i. z dôvodu obchádzania Zákona o vyvlastňovaní, pričom konanie prebieha na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 11S/259/2016 a súd do dnešného dňa o žalobe nerozhodol, preto je potrebné vychádzať zo skutočností, že rozhodnutie o vyvlastnení je právoplatné. Dôvodil, že podľa konštantnej judikatúry určovacia žaloba nebola spravidla opodstatnená najmä vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamená úplne vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva, alebo ak požadované určenie má povahu len predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je (nie je) právny vzťah alebo právo (rozsudok NS SR sp. zn. 3 Cdo/112/2004, aj 3 Cdo/98/2004). Ten je v takom prípade daný na samotnom určení práva. Preto postupoval v súlade s ustálenou judikatúrou a nedomáhal sa určenia platnosti zmluvy, ale určenia vlastníckeho práva ku dňu vyvlastnenia. Zdôraznil, že na účely vyplatenia náhrady za vyvlastnenie predmetnej nehnuteľnosti nemohol petit žaloby formulovať napr. ako určenie platnosti kúpnej zmluvy, nakoľko takéto určenie by, vzhľadom na ďalšie prevody dotknutej nehnuteľnosti pred jej vyvlastnením (zo žalovanej na MH Invest, s. r. o., následne na MH Invest II, s. r. o.), nemohlo byť pre uvedený účel smerodajné. K námietke, že existencia právneho vzťahu nemôže byť určovaná za dobu minulú, poukázal na tú skutočnosť, že súdna prax napríklad pripúšťa žaloby na určenie, či vec patrila do dedičstva v čase poručiteľovej smrti. Z obsahu výroku vyplýva, že sa nejedná o určenie do minulosti, ale rieši sa aktuálne otázka, ktorá má podstatný význam z toho hľadiska, že môže byť táto vec následne prejednaná v dedičskom konaní. Zastal názor, že žaloba na plnenie by prichádzala do úvahy len v takom prípade, ak by finančné prostriedky za vyvlastnenie boli vyplatené konkrétnemu subjektu. Čo sa týka kúpnej ceny, ktorá bola vyplatená spoločnosťou MH Invest, s.r.o., táto skutočnosť nemá (a ani nemôže mať vplyv) na posudzovanie naliehavého právneho záujmu v tomto prípade, nakoľko tu sa jedná o určovaciu žalobu a náhradu za vyvlastnenie. K vyplateniu kúpnej ceny došlo na základe uzatvorenia kúpnej zmluvy medzi žalovaným v I. rade a žalovaným v II. rade, pričom rozhodnutím v tomto spore môže byť ovplyvnené ich právne postavenie. Uviedol, že už v žalobe tvrdil, že následné prevody pozemku sú neplatné z dôvodu rozporu so zásadou nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet. Vzhľadom na zápis informatívnej poznámky o súdnom konaní o určenie vlastníckeho práva k pozemku bolo tiež vylúčené, aby ktorýkoľvek z uvedených nadobúdateľov pozemku bol dobromyseľný. K formulácii návrhu petitu, po obsahovej stránke mal za to, že sa jedná o posúdenie vlastníckeho práva v nadväznosti na ustanovenie § 6 ods. 6 zák. č. 282/2015 Z. z. Z rozhodnutia o vyvlastnení vyplýva, že finančné prostriedky za vyvlastnenie sú uložené v depozíte, resp. úschove, teda môžu byť vyplatené v závislosti od výsledku konania ohľadne vlastníctva vyvlastneného pozemku. Pôvodná žaloba znela na určenie vlastníckeho práva, z čoho vychádzal i správny orgán pri odôvodnení rozhodnutia o vyvlastnení. Následne došlo k zloženiu finančných prostriedkov do úschovy Okresného súdu Nitra a to v konaní pod sp. zn. 12U/4/2016. Spoločnosť MH Invest, s.r.o. si svoj záväzok splnila zložením finančných prostriedkov do úschovy súdu. Za daného skutkového stavu môže byť určovacia žaloba účinným právnym prostriedkom, ktorý odstráni právnu neistotu ohľadom toho, komu má byť náhrada vyplatená. Čo sa týka posúdenia pasívnej legitímácie mal za to, že súd prvej inštancie vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia, pretože určovacia žaloba je procesným inštitútom, pre ktorý nie je rozhodujúca hmotnoprávna legitímácia účastníkov. Úspešne ju môže podať len ten, kto má na požadovanom určení naliehavý právny záujem. Naliehavý právny záujem v podstate nahrádza vecnú legitímáciu účastníkov. Pre úspech v spore nie je nutné, aby účastníci boli subjektmi práv a povinností, prípadne právneho vzťahu, ktoré majú byť určené, ale podmienkou je, aby žalobca mal naliehavý právny záujem na určení a to na určení proti označenému žalovanému. Nakoľko v čase vyvlastnenia nebolo zrejmé, koho vlastnícke právo malo byť vyvlastnené (z dôvodu prebiehajúceho konania), nebolo možné dôjsť k záveru, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva práve proti žalovanej. Zdôraznil tiež, že v konaní poukazoval na ustanovenie § 228 ods. 2 CSP, ktorý záväznosť právoplatného rozsudku o určení vecného práva k

nehnutelnosti bez ďalšieho rozširuje i na ďalšie osoby, ktoré nie sú stranami sporu. Bez ohľadu na osobu žalovaného, obe spoločnosti (MH Invest s.r.o., MH Invest II s.r.o.) spĺňajú podmienky tohto zákonného ustanovenia na to, aby bol rozsudok voči nim záväzný bez toho, aby museli vstúpiť do konania (návrhy na povolenie vkladov ich vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností boli podané v čase, keď bola v katastri nehnuteľností zapísaná poznámka o tomto konaní, čo zároveň vylučuje ich dobromyseľnosť).

5. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadrila.

6. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou stranou v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) za splnenie povinnosti ustanovenej v ust. § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, a preto rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

7. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Ustanovením § 387 ods. 2 CSP je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie a to po skutkovej ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvej inštancie, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvej inštancie, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvej inštancie. Odvolací súd musí odpovedať na podstatné a právne dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody.

9. Predmetom tohto konania je žaloba žalobcu, ktorou sa domáhal, aby súd určil, že žalobca je výlučným vlastníkom nehnuteľností zapísaných Okresným úradom U. katastrálny odbor na LV č. XXXX, parcely registra "C" evidované na mape určeného operátu, parc. č. XXXX - orná pôda o výmere XXXX m², nachádzajúcich sa v kat. úz. M., obec M., okres U.. V priebehu konania žalobca zmenil žalobu a domáhal sa určenia, že bol výlučným vlastníkom predmetných nehnuteľností ku dňu jeho vyvlastnenia na základe rozhodnutia o vyvlastnení zo dňa 18. 08. 2016 O. úradu U., odbor výstavby a bytovej politiky č. OU-NR-O v spojení s rozhodnutím Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, odbor štátnej stavebnej správy zo dňa 10. 10. 2016 č. XXXXX/XXXX/BXXX-SV/XXXXX/To. Náhrada za vyvlastnenie, vrátane náhrady za vyvlastnenie pozemku, mala byť v zmysle rozhodnutia uložená do úschovy na Okresnom súde Nitra. Táto zmena žalobného petitu bola súdom prvej inštancie pripustená uznesením č. k. 18C/112/2016-142 zo dňa 24. 01. 2018. V konaní bolo nesporne preukázané, že dňa 29. 06. 2015 bola medzi žalobcom ako kupujúcim a žalovanou ako predávajúcou uzatvorená kúpna zmluva, predmetom ktorej bol prevod predmetných nehnuteľností. Návrh na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam bol Okresnému úradu U., katastrálny odbor, doručený dňa 02. 07. 2015. Žalovaná od kúpnej zmluvy odstúpila bez uvedenia dôvodu. Ďalej bolo v konaní preukázané, že spoločnosť MH Invest s.r.o. je zapísaná ako vlastníka parc. č. XXXX/X - ostatné plochy o výmere XXXX m² (LV č. XXXX). Na základe kúpnej zmluvy č. XXXXXXXX medzi MH Invest s.r.o., ako predávajúcim a spoločnosťou MH Invest II, s.r.o., ako kupujúcim, zverejnenej v Centrálnom registri zmlúv, bola ako spoluvlastník pozemku (už rozdeleného na pozemok registra "C" parc. č. XXXX/X - ostatné plochy o výmere XXXX m² a pozemok registra "C" parc. č. XXXX/X - ostatné plochy o výmere XXX m²) zapísaná do katastra nehnuteľností spoločnosť MH Invest II, s.r.o. Napadnutým rozsudkom súd žalobu zamietol.

10. Odvolací súd považuje za potrebné úvodom sa vyjadriť k odvolacím námietkam žalobcu, konkrétne k ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva, v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Tento odvolací dôvod je potrebné vykladať eurokonformne s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá predpokladá, že v tomto prípade ide o porušenie procesných práv a nie

hmotnoprávných nárokov strán. Ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, a ak takejto ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Ak sa spor na základe prihladenia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu. Podľa čl. 46 Ústavy SR sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Podľa čl. 48 Ústavy SR má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku. Podľa právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016. Žalobca namietal rozsudok súdu prvej inštancie aj z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, kedy sa jedná o iné vady, ktoré mohli mať vplyv na výrok rozhodnutia; ďalej žalobca uplatnil odvolací dôvod § 365 ods. 1 písm. f) CSP, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré súd založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov strán sporu alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 až § 194 CSP. K žalobcom uplatnenému odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, čo znamená, že vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávneho vyložil.

11. Žalobca tiež označil napadnuté rozhodnutie za arbitrárne. Arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislosti ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Okrem toho arbitrárnosť rozhodnutia všeobecného súdu môže vyplývať aj z ústavne nekonformného výkladu ustanovení právnych predpisov aplikovaných na prerokovaný skutkový prípad. K uvedenému odvolací súd udáva, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania, ako aj iného zainteresovaného subjektu na rozhodnutie, ktorého dôvody sú zjavné a zreteľné, pretože práve odôvodnenie rozhodnutia je zárukou toho, že výkon spravodlivosti nebude arbitrárny (I. ÚS 117/07).

12. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (ďalej len ústavy), každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanoveným zákonom na inom orgáne SR.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne aj o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

15. Obsah práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 26/94). K odňatiu práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy preto dochádza aj vtedy, ak sa niekto (každý) domáha svojho práva na súde, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná, alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktorý je v rozpore so zákonom (porovnaj III. ÚS 7/2008).

16. Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Účelom odôvodnenia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia; zároveň je aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia. Citované ust. § 220 CSP dáva súdom dostatočný návod na to, aké má byť odôvodnenie rozhodnutia. V prípade, ak súd pri odôvodňovaní rozhodnutia nepostupuje uvedeným spôsobom, ktorý záväzne určuje citované ustanovenie, ide o nedostatky odôvodnenia, ktoré zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia.

17. Odvolací súd pri prejednávaní veci dospel k záveru, že žalobcom namietané odvolacie dôvody nie sú naplnené. Po preskúmaní obsahu spisu a odôvodnenia rozsudku odvolací súd konštatuje, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle 220 ods. 2 CSP. Ako už bolo uvedené, prvoinštančný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán v prejednávanom spore, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný spor a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Učinené zistenia súdu prvej inštancie majú vecné i logické zakotvenie vo vykonaných dôkazoch a prijaté skutkové a právne závery sú odôvodnené zrozumiteľne a v súlade s ustálenou súdnou praxou, pri súčasnom zohľadnení ochrany subjektívneho práva oboch sporových strán, ich rovnosti v uplatnení práv, ochrany ich oprávnenej dôvery v právo, ako i predvídateľnosti súdneho rozhodnutia. Napadnutému rozhodnutiu nemožno vytknúť ani nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani že by súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán nevyplynuli, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192, § 193, § 194 a § 205 CSP, alebo že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia, alebo že by použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil. Nebola zistená ani jedna vada namietaná žalobcom v odvolaní. Odvolací súd sa plne stotožňuje s dôvodmi súdu prvej inštancie uvedenými v napadnutom rozsudku, na tieto poukazuje ako na správne, a preto ich nebude opakovať (§ 387 ods. 2 CSP). Súd prvej inštancie totiž zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žalobu zamietol.

18. Súd prvej inštancie s ohľadom na vymedzenie predmetu konania, ktorým je určovacia žaloba o určenie, či tu právo je alebo nie je, skúmal naliehavý právny záujem na takejto žalobe v zmysle § 137 písm. c) CSP a dospel k záveru o neexistencii naliehavého právneho záujmu, z ktorého dôvodu žalobu žalobcu zamietol. S ohľadom na skutočnosť, že žalobca prioritne spochybňoval tento záver prvoinštančného súdu vo svojom odvolaní, bolo potrebné ako zásadnú vyriešiť otázku (ne)existencie naliehavého právneho záujmu na žalobou požadovanom určení.

19. Do 30. júna 2016 bolo podľa § 80 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) možné žalobou uplatniť, aby sa rozhodlo najmä: a) o osobnom stave (o rozvode, o neplatnosti manželstva, o určení, či tu manželstvo je alebo nie je, o určení rodičovstva, o osvojení, o spôsobilosti na právne úkony, o vyhlásení

za mŕtveho); b) o splnení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva; c) o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. Za určovací návrh (žalobu) v zmysle § 80 písm. c) OSP považovala súdna prax aj (v danom prípade podanú) žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu. Právny záujem, ktorý bol podmienkou prípustnosti takejto určovacej žaloby, musel byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu išlo o posúdenie, či podaná žaloba predstavuje vhodne (účinne a správne zvolený) procesný nástroj ochrany žalobcovho práva, ktorým sa môže dosiahnuť odstránenie spornosti alebo neistoty práva.

20. Podľa § 137 písm. c) CSP žalobou možnou požadovať, aby sa rozhodlo o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

21. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že tzv. určovacia žaloba, na rozdiel od ostatných typov žalôb uvedených v § 137 CSP má miesto iba za predpokladu, že žalobca má naliehavý právny záujem na požadovanom určení existencie alebo neexistencie práva. Je preto primárnou povinnosťou všeobecných súdov, aby sa pri rozhodovaní o určovacej žalobe vysporiadali najprv s otázkou (ne)existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu. O vecnej opodstatnenosti žaloby môžu rozhodovať až po zistení, že naliehavý právny záujem je daný. Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre už vyslovil právny názor, podľa ktorého ak všeobecné súdy postupujú tak, že rozhodnú o vecnej opodstatnenosti určovacej žaloby bez toho, aby dospeli k záveru o existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu, porušia tým základné právo na súdnu ochranu ďalšieho účastníka konania {spravidla žalovaného (porovnaj II. ÚS 382/2010)}.

22. Určovacia žaloba má predovšetkým preventívny charakter. Jej účelom je spravidla poskytnúť ochranu práva žalobcu skôr, než dôjde k porušeniu práva. Je namieste tam, kde jej pomocou možno odstrániť stav ohrozenia práva, či neistoty v právnom vzťahu a primeranú nápravu nie je možné dosiahnuť inak, ale aj tam, kde určovacia žaloba účinnejšia ako iné právne prostriedky vystihuje obsah a povahu príslušného právneho vzťahu, a kde jej pomocou možno dosiahnuť úpravu tvoriacu určitý právny rámec, ktorý je zárukou odvrátenia sporov v budúcnosti. Toto poslanie určovacej žaloby korešponduje so zákonnou požiadavkou existencie naliehavého právneho záujmu na ňou navrhovanom určení. Právny záujem, ktorý je podmienkou prípustnosti tejto žaloby musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov. Nejde pritom o samotnú určovaciu žalobu, ale o to, čoho (akého určenia) sa ňou žalobca domáha a z akých právnych pomerov vychádza. Naliehavý právny záujem sa teda viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa žalobca v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou so zvoleným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu. Povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu na určení práva je naliehavý právny záujem, zaťažuje žalobcu. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie práva, ktoré je touto neistotou ohrozené. Záver súdu o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu preto predpokladá posúdenie, či podaná určovacia žaloba je procesne prípustným nástrojom ochrany jeho práva, a či snáď spornosť neodstraňuje, a len zbytočne vyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné konanie. Ak žalobca neosvedčí svoj naliehavý právny záujem na ním požadovanom určení, ide o samostatný a prvoradý dôvod pre zamietnutie žaloby; pokiaľ súd dospeje k záveru, že tá-ktorá určovacia žaloba nie je z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení spôsobilým alebo prípustným prostriedkom ochrany práva, zamietne žalobu bez toho, aby sa zaoberal meritom veci. Určovacia žaloba nie je spravidla opodstatnená vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného práva, alebo ak požadované určenie má povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu či tu je (nie je) právo.

23. Vzhľadom na vyššie uvedené je nutné konštatovať, že i prvoinštančný súd v súdnej veci takto postupoval a správne žalobu pre nedostatok naliehavého právneho záujmu zamietol. Pre úplnosť odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 91/2006, v ktorom skonštatoval, že nedostatok naliehavého právneho záujmu „predstavuje samostatný a prvoradý dôvod, pre ktorý určovací návrh nemôže obstať a ktorý sám osebe a bez ďalšieho vedie k zamietnutiu návrhu“ (podobné závery vyjadril najvyšší súd tiež v rozhodnutiach sp. zn. 3 Cdo 240/2006, 1 Cdo 13/2010, 3 Cdo 56/2011, 1 Cdo 324/2014, 3 Cdo 887/2015, 5 Cdo 345/2015, 8 Cdo 26/2016). Aj ústavný súd zaujal názor, podľa ktorého, ak všeobecný súd dospeje k záveru, že naliehavý právny záujem nie je daný, vecnou stránkou podanej určovacej žaloby sa ďalej nezaoberá (II. ÚS 137/08).

24. V prejednávanej veci žalobca pôvodnú žalobu na určenie vlastníckeho práva odôvodňoval neplatnosťou odstúpenia od kúpnej zmluvy žalovanou. Po pripustení zmeny žaloby naliehavý právny záujem odôvodňoval rozhodnutím o vyvlastnení pozemku a jeho nároku na vyplatenie náhrady za vyvlastnenie. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na konštatovaní, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na podanej žalobe, nemá naliehavý právny záujem na určení, že bol vlastníkom nehnuteľností ku dňu ich vyvlastnenia z dôvodu, že nadobudnutie vlastníctva vyvlastnením je osobitný druh nadobudnutia vlastníctva, ktoré nie je odvodené od práv právneho predchodcu, jedná sa o originárne nadobudnutie vlastníckeho práva. Aktuálny evidovaný vlastník nehnuteľnosti nie je právnym nástupcom žalovanej. Zastal názor, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na podaní žaloby ani z dôvodu uplatňovania si náhrady za vyvlastnenie, pretože žalovaná mala vyplatenú kúpnu cenu a úschova náhrady za vyvlastnenie sa týka vzťahu medzi spoločnosťami MH Invest, s.r.o. a MH Invest II, s.r.o. Vyzdvihol, že aj keby bol žalobca v konaní úspešný, neprinieslo by to žiadnu zmenu v právnom postavení sporových strán, vzhľadom na to, že došlo k vyvlastneniu nehnuteľností. Dodal, že žalovaná nie je ani pasívne legitimovaná, pretože ani v čase vyvlastnenia nebola vlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti. Odvolací súd považuje tieto závery súdu prvej inštancie za nepochybné a právne správne. Je nutné uzavrieť, že naliehavý právny záujem na žalobcom požadovanom určení nie je v predmetnom prípade daný, pretože žalobcom požadované určenie by nemalo vplyv na zmenu aktuálne zapísaného vlastníka predmetných nehnuteľností, pretože žalobca sa tohto určenia nedomáhal a žiadal určiť vlastnícke právo iba ku dňu vyvlastnenia. Aktuálny evidovaný vlastník predmetnej nehnuteľnosti nadobudol vyvlastnením v zmysle zák. č. 282/2015 Z. z. a nie je právnym nástupcom žalovanej. Teda samotný petit žaloby sa neviaže na odstránenie konkrétnej spornosti žalobcom uplatňovaného práva. S ohľadom na konštatovanú neexistenciu naliehavého právneho záujmu na žalobcom požadovanom určení sa správne súd prvej inštancie nezaoberal meritom veci.

25. Odvolací súd zároveň mal z obsahu žaloby, všetkých jej vyjadrení preukázané, že žalobca žalobu podal z dôvodu vyplatenia náhrady za vyvlastnený pozemok. Žalobca odvodzoval svoj právny záujem na danom určení práve rozhodnutím o vyvlastnení pozemkov a uložením náhrady do súdnej úschovy, ktorá nebola vyplatená z dôvodu prebiehajúcich súdnych konaní o vlastníctve pozemkov. Žalobca v odvolaní uviedol, že náhrada za vyvlastnené pozemky bola zložená do úschovy na súde v konaní vedenom pod sp. zn. 12U/4/2016, ktorá skutočnosť nebola medzi stranami sporu sporná. Odvolací súd ma zo svojej rozhodovacej činnosti vedomosť, že uznesením Okresného súdu Nitra zo dňa 26. 03. 2019 pod č. k. 12 U 4/2016-53 súd rozhodol o prijatí zložiteľa spoločnosti MH Invest s. r. o., IČO: 36 724 530 pre príjemcu MH Invest II, s. r. o., IČO: 50 021 150 do úschovy sumu 1.682.830,92 eura. Teda zložiteľ zložil zálohu v prospech konkrétneho príjemcu. Žalobca v priebehu konania predložil súdu rozhodnutie o vyvlastnení v prospech spoločnosti MH Invest, s. r. o., z ktorého vyplýva, že za vyvlastnené pozemky patrí spoločnosti MH Invest II, s. r. o. náhrada podľa ust. § 4 ods. 3 zákona č. 282/2015 Z. z. Konanie o úschovách je upravené v siedmej hlave CMP, konania vo veciach notárskych úschov, v ust. § 359 CMP sú upravené súdne úschovy, u ktorých sa postupuje rovnako ako pri notárskych úschovách. V ust. § 335 a nasl. CMP upravuje konanie o námietkách proti vydaniu predmetu notárskej úschovy, zloženej na účely splnenia záväzku. Jedná sa o samostatnú časť konania, v ktorej súd nariaďuje pojednávanie za účelom zistenia oprávnenej osoby na vydanie predmetu úschovy, ak si jej vyplatenie uplatňuje. Z uvedeného vyplýva, že žalobca sa môže domáhať nároku na vyplatenia náhrady za vyvlastnený pozemok v konaní o úschovách.

26. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd súhlasne s názorom súdu prvej inštancie dospel k záveru o správnosti zamietnutia žaloby z dôvodu neexistencie naliehavého právneho záujmu na žalobcom požadovanom určení, preto sa nezaoberal ďalšími dôvodmi zamietnutia žaloby a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

27. Odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie aj vo výroku o trovách konania, keď súd prvej inštancie správne vychádzal z úspechu strán v spore a odôvodnil aj to, že pre použitie ustanovenia § 257 CSP nevidel dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by nemal žalovanej priznať nárok na náhradu trov konania.

28. O náhrade trov odvolacieho rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a v danom prípade v odvolaní úspešnej žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože v priebehu odvolacieho konania jej žiadne trovy nevznikli, čím bol daný dôvod pre aplikáciu článku 4 CSP.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).